УДК 378.147:811

Технологічний підхід до формування навичок англомовного академічного письма у студентів соціально-гуманітарних спеціальностей

TECHNOLOGICAL APPROACH TO THE FORMATION OF ENGLISH-LANGUAGE ACADEMIC WRITING SKILLS IN STUDENTS OF SOCIAL AND HUMANITARIAN SPECIALTIES

ВИСОЦЬКА Ольга – *доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, Комунальний заклад вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради», вул. Володимира Антоновича, 70, м. Дніпро, 49006, Україна*

ORCID https://orcid.org/0000-0002-1265-7582

VYSOTSKA Olha – *D.Sc. (Philosophy), Professor, Head of the Philosophy Department, Communal Institution of Higher Education «Dnipro Academy of Continuing Education» of Dnipropetrovsk Regional Council», 70 Volodymyr Antonovych Str., Dnipro, 49006, Ukraine*

ВИСОЦЬКИЙ Олександр – *доктор політичних наук, професор, професор кафедри міжнародних відносин, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, просп. Науки, 72, м. Дніпро, 49010, Україна*

ORCID https://orcid.org/0000-0003-0712-8499

VYSOTSKYI Oleksandr – *D.Sc. (Political Science), PhD (History), Professor, Professor of the International Relations Department, Oles Honchar Dnipro National University, 72 Nauky Avenue, Dnipro, 49010, Ukraine*

КАРПАНЬ Ірина – *кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри соціальної та гуманітарної освіти, Комунальний заклад вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради», вул. Володимира Антоновича, 70, м. Дніпро, 49006, Україна*

ORCID https://orcid.org/0000-0002-1921-5373

KARPAN Iryna – *PhD, Associate Professor of the Department of Social and Humanitarian Education, Communal Institution of Higher Education «Dnipro Academy of Continuing Education» of Dnipropetrovsk Regional Council», 70 Volodymyr Antonovych Str., Dnipro, 49006, Ukraine*

Анотація. *У статті розкрито теоретичні аспекти застосування технологічного підходу до формування навичок англомовного академічного письма у студентів соціально-гуманітарних спеціальностей у контексті сучасних тенденцій вищої освіти. Обґрунтовано необхідність переходу від традиційних підходів до навчання письма до технологічно структурованих моделей, які забезпечують цілісність, керованість і результативність освітнього процесу. Зазначено, що формування навичок академічного письма є не лише мовною, а й когнітивною, комунікативною та дослідницькою діяльністю, спрямованою на розвиток критичного мислення, академічної доброчесності та вміння створювати тексти відповідно до норм міжнародного наукового дискурсу. У статті представлено технологічний підхід як методологічну основу розроблення моделі навчання академічному письму, що охоплює три взаємопов'язані етапи: мотиваційно-орієнтаційний, діяльнісно-технологічний і рефлексивно-аналітичний. Визначено провідні педагогічні технології – комунікативну, рефлексивну, проєктну та проблемно-орієнтовану, які забезпечують ефективне опанування жанрових, структурних і стилістичних особливостей*

© ВИСОЦЬКА Ольга, ВИСОЦЬКИЙ Олександр, КАРПАНЬ Ірина

академічного письма англійською мовою. Показано, що технологічний підхід виступає основою організаційно-методичних дій, спрямованих на формування у студентів умінь планувати, структурувати, аргументувати та редагувати власний науковий текст із використанням сучасних цифрових засобів. Здійснено теоретичний аналіз філософських і педагогічних основ академічного письма, його ролі як засобу інтелектуальної комунікації та представлення наукового знання. Обґрунтовано, що реалізація технологічного підходу сприяє розвитку професійно-комунікативної, дослідницької, інформаційно-цифрової та соціокультурної компетентностей студентів, а також формує їх готовність до міжкультурного академічного діалогу. Запропоновані положення мають практичну цінність для викладачів закладів вищої освіти, методистів та дослідників у галузі педагогіки і методики викладання іноземних мов, оскільки створюють підґрунтя для розроблення технологічних програм і курсів з англомовного академічного письма, орієнтованих на потреби студентів соціально-гуманітарного профілю.
Ключові слова: *англомовне академічне письмо, технологічний підхід, педагогічні технології, соціально-гуманітарна освіта, методика викладання, вища освіта.*

Summary. *The article reveals the theoretical aspects of applying the technological approach to the formation of English-language academic writing skills in students of social and humanitarian specialties in the context of modern trends in higher education. The necessity of shifting from traditional approaches to writing instruction toward technologically structured models that ensure the integrity, manageability, and effectiveness of the educational process is substantiated. It is emphasized that the formation of academic writing skills is not only a linguistic process but also a cognitive, communicative, and research activity aimed at developing critical thinking, academic integrity, and the ability to produce texts in accordance with the norms of international academic discourse. The article presents the technological approach as a methodological basis for developing a model of academic writing instruction, which includes three interrelated stages: motivational and orientational, activity-technological, and reflective-analytical. The leading pedagogical technologies, communicative, reflective, project-based, and problem-oriented, are identified as those ensuring the effective acquisition of genre, structural, and stylistic features of English academic writing. It is demonstrated that the technological approach serves as a foundation for organizational and methodological actions aimed at developing students' abilities to plan, structure, argue, and edit their own scholarly texts using modern digital tools. A theoretical analysis of the philosophical and pedagogical foundations of academic writing, as well as its role as a means of intellectual communication and representation of scientific knowledge, is conducted. It is substantiated that the implementation of the technological approach contributes to the development of students' professional-communicative, research, information-digital, and sociocultural competencies, as well as fosters their readiness for intercultural academic dialogue. The proposed ideas have practical value for university instructors, methodologists, and researchers in pedagogy and foreign language teaching methodology, as they provide a basis for developing technological programs and courses in English academic writing tailored to the needs of students in social and humanitarian fields.*
Key words: *English academic writing, technological approach, pedagogical technologies, social and humanities education, teaching methods, higher education.*

Вступ. Однією із ключових освітніх проблем є те, як зробити навчання більш простим, легким, швидким, оптимальним та ефективним. Іншими словами, це проблема знаходження засобів навчання, які можуть забезпечити досягнення максимуму освітнього результату при мінімумі витрат життєвих, фінансових, часових та людських ресурсів. У контексті впровадження компетентнісного, технологічного та діяльнісного підходів у сучасній педагогіці виникає необхідність створення ефективних моделей навчання, які забезпечують не лише засвоєння мовних норм, а й формування здатності студентів до критичного мислення, дослідницької діяльності, академічної доброчесності та самостійного продукування якісних наукових текстів. Особливої актуальності проблема набуває для студентів соціально-гуманітарних спеціальностей, оскільки саме ця категорія потребує розвинених навичок письмової аргументації,

рефлексії та комунікації в міжкультурному академічному середовищі. Це обумовлено, по-перше, важливістю ефективного формування академічної грамотності студентів соціально-гуманітарного напряму; по-друге, необхідністю швидкого залучення студентів соціально-гуманітарних спеціальностей вітчизняних закладів вищої освіти до світових стандартів наукової комунікації, по-третє, кардинальною невідповідністю норм, традицій та принципів оформлення наукових результатів у вітчизняних соціально-гуманітарних наукових текстах світовим стандартам опису та доказу наукових положень, по-четверте, щільним зв'язком педагогічних технологій як ефективних освітніх засобів з навичками як результатами їх застосування, що забезпечують автоматичне виконання дій та їх складових при повній усвідомленості цілей дій та довільності їх проведення з точки зору загальної структури та спрямованості щодо аргументованого викладу й оформлення наукових результатів, по-п'яте, тенденцією подальшої технологізації та оптимізації освітньої сфери в світі, що висуває нові вимоги до модернізації вітчизняного освітнього та наукового простору; по-шосте, інтеграційними прагненнями України, у тому числі до світової наукової спільноти.

Аналіз останніх досліджень. Проблематика формування іншомовного академічного письма посідає значне місце в сучасних дослідженнях когнітивної та комунікативної лінгвістики, педагогіки вищої школи, методики викладання іноземних мов. Теоретико-концептуальні засади нашого дослідження склали праці вчених та дослідників, що запровадили навчальні технології формування навичок англомовного академічного письма: Н. Дмітренко [4], Т. Коваль, П. Асоянц [5], С. Ніколаєва [6], Ю. Сердюченко, Т. Пахомова [8], В. Смелікова [9]. Науково-теоретичні основи академічного письма осмислені у працях таких авторів як О. Семеног, О. Фаст [7], А. Бейн [14], Х. Блер [15], С. Лінн [19], Х. Моффетт [20], Л. Райан, Л. Циммерелли [21].

Незважаючи на велику кількість робіт, присвячених навчанню англомовного академічного письма, застосування технологічного підходу до формування таких навичок у студентів соціально-гуманітарних спеціальностей не знайшло належного осмислення в науковій літературі.

Тому **метою статті** є висвітлити теоретичні аспекти застосування технологічного підходу до формування навичок англомовного академічного письма у студентів соціально-гуманітарних спеціальностей.

Виклад основного матеріалу. Формування навичок англомовного академічного письма є одним із ключових завдань професійної підготовки студентів соціально-гуманітарних спеціальностей у контексті глобалізації освітнього простору. Академічне письмо – це не лише лінгвістична, а й когнітивна діяльність, що передбачає вміння структурувати думку, аргументувати позицію, дотримуватися наукового стилю та етичних норм академічної доброчесності. Відповідно до М. Хьюингса, академічне письмо – це засіб, за допомогою якого вчені намагаються переконати інших вчених в обґрунтованості своїх аргументів. Для того, щоб зробити це найбільш ефективно, ці аргументи мають бути представлені таким чином, щоб вони були прийнятні для членів академічної спільноти, в межах якої вони працюють [18, p. 11]. Е. Джиллет, А. Хаммонд і М. Мартала-Локетт визначають академічне письмо як соціальну практику, що спрямована на специфічну студентсько-викладацьку аудиторію, має метою пояснення або переконання та є результатом навчання [16, p. XIX]. Таким чином, академічне письмо є засобом, процесом та результатом вираження та обґрунтування наукового знання, ефективність якого обумовлена прийнятністю для наукової спільноти способів його реалізації та оформлення.

У теоретико-методичному вимірі академічне письмо також передбачає його розуміння як спеціалізованої мови, яка застосовується вченими для передачі масиву інформації про конкретний предмет. Так, М. Аліотта зазначає, що термін «академічне письмо» відноситься до особливого типу прози, яка використовується вченими в академічному контексті [12, p. 3].

Відповідно до О. Семеног та О. Фаст, академічне письмо – це методологія та процес, по-перше, написання наукових текстів, зокрема кваліфікаційних робіт, наукових статей, наукових монографій, та, по-друге, практика формування навичок формулювання думки, ідеї, а також структурування, компресування, редагування, створення наукового тексту, доносення його до цільової аудиторії [7, с. 4].

У зв'язку з визначенням академічного письма О. Семеног та О. Фаст треба відзначити, що важливо не лише створювати науковий текст, а вміти його доносити до цільової аудиторії, зокрема шляхом опублікування у наукових журналах. Не дарма у деяких англомовних підручниках з академічного письма наводяться рекомендації, як потрапити до престижних наукових видань. Справа в тому, що авторитетні наукові журнали уособлюють найбільш впливову наукову аудиторію світу. Тому академічне письмо – це не стільки специфічна мова, як стверджує М. Аліотта [12, p. 3], а швидше комунікація, мета якої вплинути на науковий дискурс за допомогою нових ідей та тверджень. Важливо наголосити, що ефективність академічного письма пов'язана із впливом на наукову спільноту, що, своєю чергою, вимірюється індексом цитованості. Звичайно, що мова відіграє важливу роль в академічному письмі, але головне – правильна побудова комунікації, яка призводить до впливовості автора наукового тексту.

Академічне письмо – це також репрезентація наукових результатів вченого в процесі письмової комунікації. Відповідно, це передбачає як мінімум два процеси – створення нового знання та його передання науковій спільноті. Коли йдеться про ефективність академічного письма, на першому місці опиняється ефективна комунікація, тобто дієва передача нового знання, що, своєю чергою, передбачає її відповідність прийнятим формальним нормам, які висуваються до наукового тексту, та вимогам до привабливості, цікавості, що необхідні для будь-якої ефективної комунікації. У цьому контексті є доречною концепція спокусливого академічного письма Д. Фрімана [17].

Слід також звернути увагу на іншу особливість академічного письма. Це його дослідницький вимір. Учений не просто викладає результати свого дослідження, коли створює будь-яку академічну письмову роботу. Він намагається відповісти на дослідницькі питання через роботу з науковими текстами. На це вказує Г. Бедлі, коли визначає академічне письмо не як пасивну процедуру «написання», а як більш активний набір дій і підходів, що включають конструювання, деконструкцію та реконструкцію знань, з'єднання, роз'єднання і воз'єднання концепцій, формулювання і переформулювання авторських поглядів на світ, а також формування та переформування ідей [13, p. 209–211].

Підсумовуючи, можна визначити академічне письмо як особливий вид комунікативної практики, орієнтований на формування наукових ідей і теорій, а також донесення їх до широкого кола представників академічної спільноти, з метою вплинути на процес розвитку академічних знань та прогрес у раціональному пізнанні світу за допомогою створення аргументованих дослідницьких текстів.

Англомовне академічне письмо, на відміну від україномовного, істотно відрізняється вимогами до нього, насамперед, до композиції та структури. Не можна просто перекласти на англійську мову україномовну статтю. Англомовне академічне письмо має такі основні риси як: 1) націленість на обізнану у досліджуваній проблемі аудиторію; 2) щільне поєднання мети та аргументованої позиції автора; 3) проблемний підхід до викладення матеріалу; 4) опора на раціональні засоби доказу та логічну аргументацію; 5) достовірність інформації; 6) логічна зв'язність (когерентність) тексту (усі речення мають слідували один за одним у логічному порядку); 7) мовна зв'язність (когезія) тексту (реалізується через мовні показники за рахунок слів-зв'язок: *therefore, however, furthermore, consequently* та ін.); 8) єдність викладення тексту

(кожне речення має бути пов'язане з темою та розвивати головну думку); 9) переконливість тексту (викладений матеріал наукового твору має переконувати його реципієнтів у правильності позиції автора); 10) привабливість теми та способи її розкриття автором (тема наукового твору має стосуватися важливих для академічної спільноти питань, а її розкриття – збуджувати та підтримувати інтерес читача).

Навички англомовного академічного письма пов'язані з реалізацією його основних рис, але не обмежуються ними. На думку О. Тарнопольського та С. Кожушко, навички є комплексами взаємопов'язаних автоматизмів; підсвідомих психологічних механізмів, що забезпечують автоматичне виконання дій та їх складових при повній усвідомленості цілей дій та довільності їх проведення з точки зору загальної структури та спрямованості [11, с. 25]. Наприклад, людина, яка пише речення *I am writing to complain about…* підсвідомо обирає граматичну структуру *Present Continuous Tense* та використовує її в письмовій формі, але повністю усвідомлює мету написання цього речення та те, чого вона намагається досягнути за його допомогою [11, с. 25].

Навички та вміння складають комунікативну компетенцію людини в письмі [11, с. 16]. Поняття комунікативної компетентності визначає здатність породжувати соціально прийнятні висловлювання, що обумовлюються мовними правилами, реалізованістю висловлювань, їх доречністю для конкретного контексту. Інакше кажучи, комунікативна компетентність – це те, як особистистість сприймає соціальні ситуації навколишнього світу і відповідно до цього диференціює власні висловлювання, які вона породжує [10, с. 103].

На рівні академічного письма як форми комунікації комунікативна компетенція означає здатність автора при написанні наукового тексту відповідати нормам академічної спільноти, на визнання якої він орієнтований.

Формування навичок англомовного академічного письма у студентів може здійснюватися двома шляхами – ефективним та ресурсовитратним (екстенсивним). Технології, як ефективні практики у будь-якій соціальній сфері, орієнтовані на досягнення результатів з економією зусиль та зайвих людських витрат. Технології формування навичок англомовного академічного письма є оптимальними та доцільними системамси дій, що дозволяють студентам з мінімальними часовими та розумовими витратами напрацювати доведені до автоматизму алгоритми дій, спрямовані на успішне написання наукового тексту у вигляді анотації, доповіді на конференцію, статті або кваліфікаційної роботи [1, с. 278].

Отже, технології формування навичок англомовного академічного письма у студентів можна визначити як ефективні навчальні засоби вироблення психологічних механізмів, що забезпечують автоматичне виконання дій щодо створення наукових текстів відповідно до норм академічної спільноти. Тому доцільним вважаємо використання технологічного підходу до формування у студентів навичок академічного письма.

У широкому значенні технологія є системою засобів, методів, дій, принципів та правил їх застосування у відповідному середовищі, що полегшує процес досягнення намічених цілей, забезпечуючи його ефективність та результативність. Ефективність тут виступає як співвідношення досягнутих результатів до використаних ресурсів, а результативність – як співвідношення запланованої діяльності до отриманих результатів. Правила та принципи складають необхідні умови ефективності застосування засобів, методів та дій у відповідному середовищі їх застосування.

Застосування технологій в освітній сфері є основою ефективності навчання [2, с. 35]. Технології в освіті слугують для полегшення як передачі, так і набуття знань. Вони забезпечують більшу керованість процесів навчання та є важливим чинником розвитку людського

потенціалу. Освітні технології – це інструменти, що виявляються корисними у просуванні навчання. Такими інструментами можуть бути як матеріальні об'єкти (різноманітне обладнання, зокрема, мультимедійне, комп'ютерне), так і навчальні системи, тобто способи організації навчання – методи, (наприклад, ігри) та стратегії. Такі стратегії як адаптація змісту, постійні перевірки, застосування негайного зворотного зв'язку здатні забезпечувати ефективність навчання і тому безумовно можуть вважатися освітніми технологіями [2, с. 35].

Отже, освітні технології – це системи науково та практично обґрунтованих методів та інструментів для досягнення запланованих результатів у сфері освіти або системи організаційних форм, педагогічних методів, засобів, а також соціально-психологічних, матеріально-технічних ресурсів освітнього процесу [2, с. 35]. Інакше кажучи, освітня технологія – це система послідовних, взаємопов'язаних процедур та операцій, спрямованих на ефективну реалізацію суб'єктами освітнього процесу його тактичних та стратегічних завдань [1, с. 278].

Технологічний підхід у гуманітарних та соціальних науках є більш виправданим, ніж різноманітні дескриптивні або нормативні підходи, виходячи з сучасних вимог до наукового знання та ролі науки. Технологічний підхід до освітньої діяльності дозволяє визначати ефективні системи практик (комплекси взаємопов'язаних між собою методів, дій, процедур, операцій, принципів), спрямовані на реалізацію освітніх завдань найкоротшими та найбільш результативними шляхами, як освітні технології [1, с. 278].

Виокремлення технологій щодо формування навичок англомовного академічного письма є одним із головних результатів застосування технологічного підходу. Зі свого боку, технологічний підхід до дослідження процесу навчання академічного письма дозволяє виділити та вивчити технології як найбільш ефективні інструменти його здійснення. Водночас, технологічний підхід передбачає та включає інші підходи до осмислення навчальної діяльності, спрямованої на оволодіння навичками англомовного академічного письма. До таких підходів, насамперед, слід віднести комунікативний, рефлексивний та проєктний.

Комунікативний підхід в межах технологічного інтерпретує ефективні навчальні засоби як комунікативні технології та націлений на формування комунікативних навичок.

Рефлексивний підхід орієнтований на осмислення вироблення навичок рефлексії щодо створення наукового тексту та формування рефлексивних навичок суб'єкта навчального процесу за рахунок ефективних засобів, як технологій. Оволодіння цими технологіями робить процес та результати навчання осмисленими та раціональними, та сприяє формуванню суб'єктів навчання як особистостей з глибоким рефлексивним типом мислення, з потенціалом успішних наукових комунікаторів та авторитетних учених у перспективі [3, с. 70].

Проєктний підхід передбачає написання академічного тексту як здійснення спільної навчально-пізнавальної діяльності групи студентів, що спрямована на вироблення концепції, встановлення цілей та завдань, формулювання очікуваних результатів, визначення принципів та методик вирішення поставлених завдань, планування ходу роботи, пошук доступних та оптимальних ресурсів, поетапну реалізацію плану роботи, презентацію результатів роботи, їх осмислення та рефлексію. Написання студентами соціально-гуманітарних спеціальностей наукових текстів того чи іншого жанру може інтерпретуватися як реалізація технології проектного навчання [2, с. 36]. Проєктна технологія сприяє розвитку комунікативних і дослідницьких навичок через створення навчальних текстів різних жанрів – есе, рецензій, наукових статей.

Методичну основу формування навичок англомовного академічного письма у студентів також складає проблемно зорієнтоване навчання (*Problem-Based Learning*), яке стимулює аналітичне мислення, самостійний пошук інформації та побудову логічно структурованого тексту;

Процес формування навичок англомовного академічного письма студентами можна умовно поділити на три етапи:

- мотиваційно-орієнтаційний етап, що включає ознайомлення студентів із жанровими особливостями академічного письма, структурою тексту, вимогами до цитування й етики;
- діяльнісно-технологічний етап, який передбачає практичне опанування письмових стратегій: планування, чернеткове написання, редагування, використання цифрових інструментів.
- рефлексивно-аналітичний етап, на якому здійснюється самооцінювання, аналіз результатів, корекція мовленнєвих помилок, осмислення власного стилю письма.

Отже, у центрі технологічного підходу до формування навичок академічного письма – студент як автор тексту, що створює змістовний продукт у процесі дослідження, аргументації та критичного аналізу.

Висновки. Проведене дослідження дозволяє зробити висновок, що формування навичок англомовного академічного письма у студентів соціально-гуманітарних спеціальностей є складним багаторівневим процесом, який потребує системного, технологічно структурованого підходу. Технологічний підхід до формування навичок англомовного академічного письма передбачає розгляд освітніх технологій як ефективних навчальних засобів вироблення психологічних механізмів, що забезпечують автоматичне виконання дій щодо створення наукових текстів відповідно до норм академічної спільноти, перетворення їх авторів на повноцінних учасників наукового дискурсу.

Технологічний підхід може використовуватися для цілісного вивчення технологій формування навичок англомовного академічного письма у студентів соціально-гуманітарних спеціальностей. Реалізація технологічнічного підходу передбачає застосування комунікативного, рефлексивного та проєктного підходів, проблемно-орієнтованого навчання. При цьому комунікативний підхід націлений на осмислення формування комунікативних навичок та дозволяє інтерпретувати ефективні навчальні засоби як комунікативні технології. Рефлексивний підхід орієнтований на осмислення вироблення навичок рефлексії щодо створення наукового тексту та дослідження формування рефлексивних навичок суб'єкта освітнього процесу за рахунок ефективних засобів, що інтерпретуються як технології. Проєктний підхід дозволяє дослідити написання академічного тексту студентами соціально-гуманітарних спеціальностей як реалізацію технології проєктного навчання, яка передбачає спільну навчально-пізнавальну діяльність групи студентів. Технологічний підхід може бути використаний як науково-методична основа для вдосконалення змісту, форм і методів навчання англомовного академічного письма у системі вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Висоцький О. Ю. Деякі технології формування навичок англомовного академічного письма у студентів соціально-гуманітарних спеціальностей. *Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку:* матеріали II міжнародної наук. конф. (Дніпро, 27–28 берез. 2020 р.). Дніпро: СПД «Охотнік», 2020. С. 278–279.
2. Висоцький О. Ю. Освітні технології як чинник ефективності навчання. *Актуальні проблеми розвитку освіти і науки в умовах глобалізації:* матеріали II Всеукраїнської наук. конф. (Дніпро, 28–29 жовтн. 2016 р.). Дніпро: Роял Принт, 2016. С. 35–37.
3. Висоцький О. Ю. Рефлексивні технології як засіб формування навичок англомовного академічного письма. *Філософсько-світоглядні та культурологічні контексти неперервної освіти:* матеріали II міжнародної наук.-практ. конф. (Дніпро, 29 квітн. 2020 р.). Дніпро: СПД «Охотнік», 2020. С. 69–71.
4. Дмітренко Н. Є. Автономне навчання професійно орієнтованого англомовного спілкування майбутніх учителів математики. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2020. 504 с.

5. Коваль Т. І., Асоянц П. Г. Інформаційно-комунікативні технології у навчанні іноземних мов для професійного спілкування. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2012. 280 с.
6. Ніколаєва С. Ю. Освітні та педагогічні технології і технології навчання іноземних мов і культур. *Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах:* колективна монографія. Київ: Ленвіт, 2015. С. 7–37.
7. Семеног О., Фаст О. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. 221 с.
8. Сердюченко Ю. О., Пахомова Т. О. Сутність інтерактивних технологій навчання як засобу формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів іноземної мови. *Актуальні питання гуманітарних наук.* 2020. № 3 (29). С. 207–212.
9. Смелікова В. Б. Підготовка майбутніх судноводіїв до професійноорієнтованого спілкування засобами кейс-технологій: дис. … канд. пед. наук. Херсон, 2017. 302 с.
10. Тарнопольський О. Б., Кабанова М. Р. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 256 с.
11. Тарнопольський О. Б., Кожушко С. П. Методика навчання студентів вищих навчальних закладів письма англійською мовою. Вінниця: Нова книга, 2008. 288 с.
12. Aliotta M. Mastering academic writing in the sciences: a step-by-step guide. Boca Raton, Florida: CRC Press, 2019. 178 p.
13. Badley G. Academic writing *as* shaping *and* re-shaping. *Teaching Higher Education.* 2009. Vol.14. Issue 2. P. 209–219.
14. Bain A. English Composition and Rhetoric: A Manual. (Classic Reprint) London: Forgotten Books, 2017. 356 p.
15. Blair H. Dr. Blair's Lectures on Rhetoric / W.E.Dean, Creator. Oxford: Sagwan Press, 2018. 276 p.
16. Gillet A., Hammond A. and Martala-Lockett M. Successful academic writing. London; New York: Pearson Education, 2009. 334 p.
17. Freeman D. Seductive academic writing / by Danyal Freeman. Newcastle upon Tyne, UK, Cambridge: Cambridge Scholars Publishing, 2018. IX, 134 p.
18. Hewings M. Introduction. *Academic writing in context: implications and applications: papers in honour of Tony Dudley-Evans / edited by Martin Hewings*. Birmingham: University of Birmingham Press, 2001. P. 9–16.
19. Lynn S. Rhetoric and Composition: An Introduction. Cambridge: Cambridge University Press, 2010. 330 p.
20. Moffett H. English for Academic Purposes. Oxford: Oxford University Press, 2015. 320 p.
21. Ryan L., Zimmerelli L. The Bedford Guide for Writing Tutors. 5th ed. Boston: Bedford/St. Martin's, 2009. 144 p.

References

1. Vysotskyi O. Yu. (2020). Deiaki tekhnolohii formuvannia navychok anhlomovnoho akademichnoho pysma u studentiv sotsialno-humanitarnykh spetsialnostei [Some technologies for developing English academic writing skills in students of social and humanities specialties]. Osvita i nauka u minlyvomu sviti: problemy ta perspektyvy rozvytku: materialy II mizhnarodnoi nauk. konf. (Dnipro, 27–28 berez. 2020 r.). Dnipro: SPD «Okhotnik», 278–279 [in Ukrainian].
2. Vysotskyi O. Yu. (2016). Osvitni tekhnolohii yak chynnyk efektyvnosti navchannia [Educational technologies as a factor of learning efficiency]. Aktualni problemy rozvytku osvity i nauky v umovakh hlobalizatsii: materialy II Vseukrainskoi nauk. konf. (Dnipro, 28–29 zhovtn. 2016 r.). Dnipro: Roial Prynt, 35–37 [in Ukrainian].
3. Vysotskyi O. Yu. (2020). Refleksyvni tekhnolohii yak zasib formuvannia navychok anhlomovnoho akademichnoho pysma [Reflexive technologies as a means of developing English academic writing skills]. Filosofsko-svitohliadni ta kulturolohichni konteksty neperervnoi osvity: materialy II mizhnarodnoi nauk.-prakt. konf. (Dnipro, 29 kvitn. 2020 r.). Dnipro: SPD «Okhotnik», 69–71 [in Ukrainian].
4. Dmitrenko N. Ye. (2020). Avtonomne navchannia profesiino oriientovanoho anhlomovnoho spilkuvannia maibutnikh uchyteliv matematyky [Autonomous learning of professionally oriented English communication of future mathematics teachers]. Vinnytsia: TOV «TVORY» [in Ukrainian].

5. Koval T. I., & Asoiants P. H. (2012). Informatsiino-komunikatyvni tekhnolohii u navchanni inozemnykh mov dlia profesiinoho spilkuvannia [Information and communication technologies in teaching foreign languages for professional communication]. Kyiv: KNLU Publishing Center [in Ukrainian].
6. Nikolaieva S. Yu. (2015). Osvitni ta pedahohichni tekhnolohii i tekhnolohii navchannia inozemnykh mov i kultur [Educational and pedagogical technologies and technologies of teaching foreign languages and cultures]. Suchasni tekhnolohii navchannia inozemnykh mov i kultur: kolektyvna monohrafiia. Kyiv: Lenvit, 7–37 [in Ukrainian].
7. Semenoh O., & Fast O. (2015). Akademichne pysmo: linhvokulturolohichnyi pidkhid [Academic writing: A linguocultural approach]. Sumy: Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenka [in Ukrainian].
8. Serdiuchenko Yu. O., & Pakhomova T. O. (2020). Sutnist interaktyvnykh tekhnolohii navchannia yak zasobu formuvannia inshomovnoi komunikatyvnoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv inozemnoi movy [The essence of interactive learning technologies as a means of forming foreign language communicative competence of future teachers]. Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Current Issues in the Humanities, 3 (29), 207–212 [in Ukrainian].
9. Smelikova V. B. (2017). Pidhotovka maibutnikh sudnovodiiv do profesiino-oriientovanoho spilkuvannia zasobamy keis-tekhnolohii [Training future navigators for professionally oriented communication using case technologies]: dys. … kand. ped. nauk. Kherson [in Ukrainian].
10. Tarnopolskyi O. B., & Kabanova M. R. (2019). Metodyka vykladannia inozemnykh mov ta yikh aspektiv u vyshchii shkoli [Methods of teaching foreign languages and their aspects in higher education]. Dnipro: Alfred Nobel University [in Ukrainian].
11. Tarnopolskyi O. B., & Kozhushko S. P. (2008). Metodyka navchannia studentiv vyshchykh navchalnykh zakladiv pysma anhliiskoiu movoiu [Methodology of teaching university students to write in English]. Vinnytsia: Nova Knyha [in Ukrainian].
12. Aliotta M. (2019). Mastering academic writing in the sciences: A step-by-step guide. Boca Raton, FL: CRC Press.
13. Badley G. (2009). Academic writing as shaping and re-shaping. Teaching in Higher Education, 14 (2), 209–219.
14. Bain A. (2017). English composition and rhetoric: A manual (Classic reprint). London: Forgotten Books.
15. Blair H. (2018). Dr. Blair's lectures on rhetoric (W. E. Dean, Ed.). Oxford: Sagwan Press.
16. Gillet A., Hammond A., & Martala-Lockett M. (2009). Successful academic writing. London & New York: Pearson Education.
17. Freeman D. (2018). Seductive academic writing. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing.
18. Hewings M. (2001). Introduction. In M. Hewings (Ed.), Academic writing in context: Implications and applications. Papers in honour of Tony Dudley-Evans Birmingham: University of Birmingham Press, 9–16.
19. Lynn S. (2010). Rhetoric and composition: An introduction. Cambridge: Cambridge University Press.
20. Moffett H. (2015). English for academic purposes. Oxford: Oxford University Press.
21. Ryan L., & Zimmerelli L. (2009). The Bedford guide for writing tutors (5th ed.). Boston: Bedford/St. Martin's.

Отримано 28.10.2025.
Прийнято до друку 28.11.2025.
Опубліковано 18.12.2025.

Received 28.10.2025.
Accepted for publication 28.11.2025.
Published 18.12.2025.